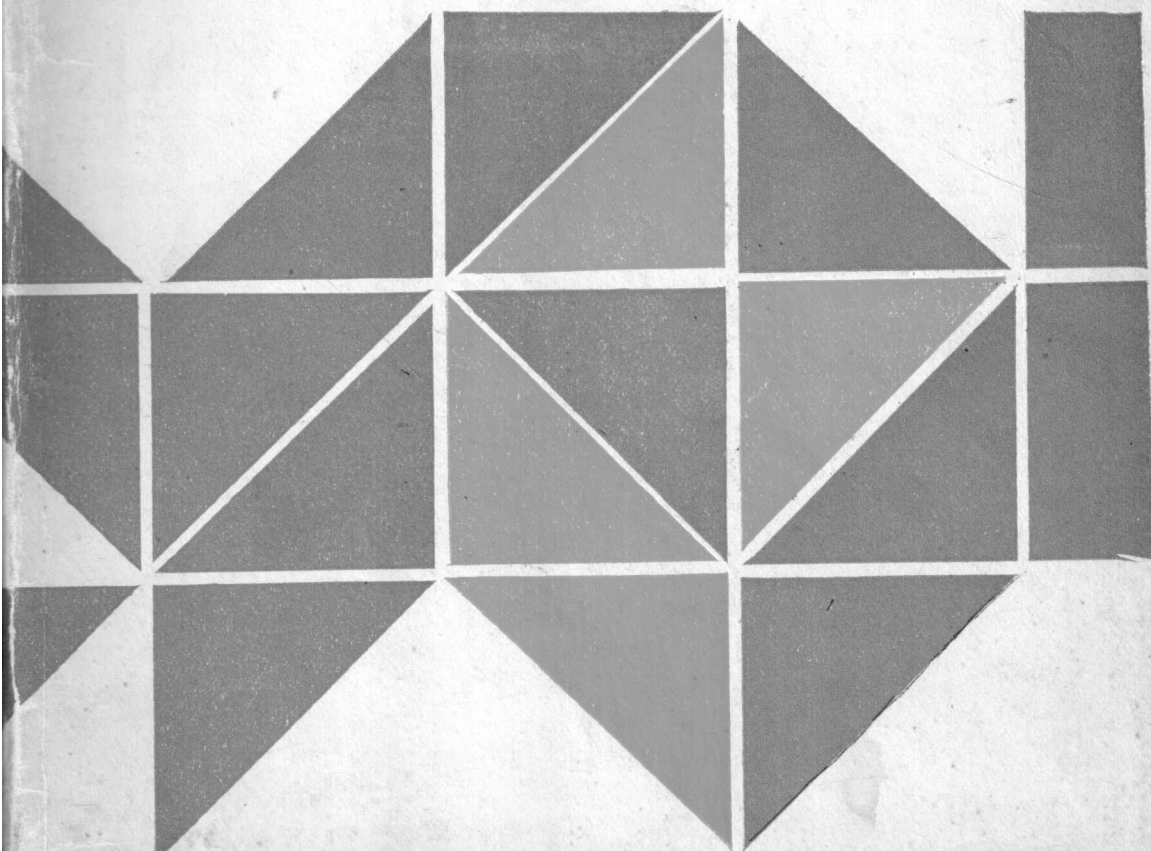

Министерство
на народната просвета

781.91(075.8)
М 89

**МУЗИКАЛНИ
ИНСТРУМЕНТИ
И ИГРАЧКИ
В ДЕТСКАТА ГРАДИНА**

Народна просвета

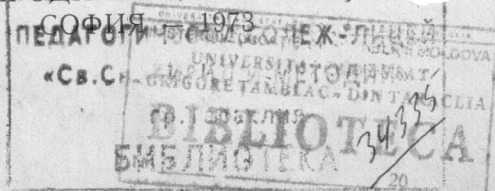
060452008

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ПРОСВЕТА

Елисавета К. Катеринова

МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ И ИГРАЧКИ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

НАРОДНА ПРОСВЕТА

Пленумът на ЦК на БКП по въпросите на образованието постави задачата за качественото преустройство на учебния процес във всички степени на нашата образователна система.

Това налага да се търсят и експериментират нови, съвременни методи и средства на обучение и възпитание и в детската градина, които да осигуряват по-бързото усвояване на обществения опит от децата и по-ефективното развитие на техните сили и способности.

В настоящия труд авторката излага своя няколкогодишен организиран опит, целящ да повиши резултатността в музикалното възпитание на децата, като използва музикалните играчки и инструменти в учебния процес. Такъв експеримент у нас в детските градини се провежда за първи път, макар че подобен начин на работа вече съществува в много страни на света.

Опитът предлага една добре обмислена постепенност при запознаването на децата с музикалните играчки, различните ударни инструменти, докато се стигне до металофона, на който децата прекрасно изпълняват леки и достъпни музикални произведения.

Използването на музикалните инструменти помага на децата по-дълбоко да почувствуват, по-пълно да опознаят и осмислят средствата на музикалната изразност. То води до по-качественото усвояване на знанията, уменията и навиците, свързани с музикалното възпитание, до по-точното и пълно възприемане и преживяване на музикалния образ и оттам до по-широкото въздействие на музиката върху детската личност.

Музикалните играчки и инструменти изострят метроритмичния усет, мелодичния слух и музикалната памет, те активизират и детските творчески способности.

Авторката компетентно и убедително показва как трябва да се използват музикалните играчки и инструменти в обучението, за да стане детската музикална дейност по-богата, обучението по музика по-ефективно и съдействащо както за интелектуалното, така и за естетическото развитие на децата.

Проведеният експеримент е съобразен със задачите на музикалното възпитание в детската градина и с възрастовите особености на децата. Той може да се използва, разширява и обогатява в практиката.

От редактора

УВОД

На естетическото възпитание в нашата страна се придава широко обществено значение. То представлява едно от необходимите условия за формиране личността на детето като бъдещ член на комунистическото общество.

Естетическото възпитание обогатява духовно личността, облагодарява чувствата, формира емоционалния отклик към явленията в природата и социалния живот, развива уменията и сръчностите за естетическо пресъздаване на действителността. Това възпитание помага за приобщаване на децата към различните дейности в областта на изкуствата, възпитавайки у тях потребност и навик да внасят по силите си елементи на прекрасното в живота, природата, обществените отношения. То поставя основите на естетически вкус и естетическа оценка на най-достъпните явления в изкуството и живота. Естетическото възпитание развива художествено-творческите способности у децата.

Водеща роля в процеса на естетическото формиране на личността има изкуството. То е основна форма на човешката дейност, чрез която действителността се отразява в художествени образи.

Музиката като изкуство предлага широки възможности за осъществяване задачите на естетическото възпитание. Още повече че дейността на децата, свързана с него, е непринудена, наситена с радостен устрем, творческо въображение, инициатива. Музиката въвежда детето в един свят от вълнуващи преживявания, открива му пътя към естетическото възприемане на живота и определя до голяма степен отношението му към окръжаващите го явления. Посредством музиката се възпитава отзывчивост и се развива възприемчивост към всичко красиво.

Ето защо е необходимо от най-ранна възраст да се разтворят широко вратите към това изкуство, за да се подпомогне развитието на тези способности у детето, които ще му позволят да прояви успешно себе си не само в тази област, но и ще стимулират стремежа му да търси и да създава красота във всички области на човешката дейност.

В предучилищна възраст децата изминават дълъг път на развитие. От несъзнателен емоционален отклик на всичко забележимо, ярко, красиво те преминават към активно осъзнаване на мелодичните и хармонични съчетания, към диференциация на звуковите и ритмични съотношения, на цветните нюанси, на разнообразните фор-

ми. Те достигат благодарение на получените знания и умения до способността да забелязват отделни връзки между съдържанието на произведението и начините на неговото изразяване и изобразяване. У тях възниква избирателно отношение към явленията на прекрасното, към художественото преживяване.

Музикалните впечатления, получени в предучилищна възраст, остават за дълго в паметта, понякога за цял живот. Затова е наложително, като се вземат под внимание възрастовите особености, да се установят такива именни форми, средства и дейности, които са най-подходящи и най-ефективни за музикалното развитие.

Музикалното развитие е сложно и многостранно явление на взаимовръзки между природните дадености и формираните на тяхна основа музикални способности. Вродените качества несъмнено играят немаловажна роля в музикалното развитие, но в предучилищния период те са в стадий на създаване и тяхната пълноценност зависи най-вече от възпитателното въздействие. Вроденото е само условие, предпоставка, но не и музикални способности. Последните се формират в резултат на възпитанието и обучението.

Българската педагогическа наука, демократична и оптимистична в своята основа, смята, че у всяко дете има едни или други заложби и стремеж към усъвършенствуване. Неговите потенциални възможности ще получат развитие при една обмислена система на обучение и при създаване на необходимите условия за нейното провеждане. Обучението трябва да има едновременно възпитаващ и развиващ характер. Случайният контакт оставя обикновено слаби, незначителни следи, докато преднамереното, организирано въздействие, основано на познание и опит, е съпроводено с голям възпитателен ефект. Това обстоятелство налага въпросите на възпитателното въздействие да бъдат предмет на по-голямо внимание от страна на педагогиката.

Стремейки се да развие детските способности, музикалната педагогическа наука е създавала и създава немалко полезни методи. Разработването на разнообразни форми на работа в опитната музикална практика и тяхното внедряване в системата на обучението допринася извънредно много за подобряване на възпитателната работа.

Настоящият труд предлага една нова форма на работа — свирене на музикални инструменти, която обогатява и разширява музикалната практика в детската градина. Хубавите резултати будят все по-голям интерес и заедно с това предизвикват нуждата от изясняване на някои проблеми. Настоящият опит ще помогне да се избягнат стихийността, случайността и едностранчивостта при провеждането на тази дейност.

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД	5
МУЗИКАЛНИ ДЕПНОСТИ	7
ДЕТСКИ МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ И ИГРАЧКИ	11
МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ ПРИ ДВИЖЕНИЕТО С МУЗИКА И МУЗИКАЛНО- ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ ИГРИ	16
УДАРНИТЕ ИНСТРУМЕНТИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА МЕТРОРИТМИЧНОТО ЧУВСТВО	24
МУЗИКАЛНИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И МУЗИКАЛНО-ХУДОЖЕСТВЕНИЯТ ОБРАЗ	33
МУЗИКАЛНИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И ДЕТСКОТО МУЗИКАЛНО ТВОРЧЕСТВО	84
ПО-ПЪЛНО ОПОЗНАВАНЕ НА МУЗИКАЛНАТА ИЗРАЗНОСТ ЧРЕЗ СВИРЕНЕ НА МУЗИКАЛЕН ИНСТРУМЕНТ — МЕТАЛОФОН	87
БИБЛИОГРАФИЯ	102